

idet han, medens han begyndte med at sige, at han vilde kæmpe for Friheden, endte med den Henstilling til den høitærede Minister, som han gjorde — og derhos blandt Andet kom med den besynderlige Opfordring til mig — en Henstilling, som gik i modsat Retning. Han sagde nemlig, om jeg ikke vidste, at en af Grundene, hvorfor saa saa Mennesker i Frankrig — han kunde have tilføjet i Spanien — og England kunde scribe, var den, at der er en saa stor Forskjel imellem Skriftsproget og Tale sproget der. So, det kan jeg forsikre det ærede Medlem, at det veed jeg meget godt; men jeg vilde ønske, at den ærede Forespørger havde saamegen historisk Kundskab, at han vidste, at en vigtig Grund til den Forskjel, der er den Dag idag paa det franske Skriftsprog og Tale sprog, er den, at der var en Autoritet, som for omtrent hundrede Aars siden blev kastet ind i dette Forhold, nemlig det franske Akademi, som havde Myndighed til at sige: Nu skulle I scribe saaledes for Fremtiden og saa slog dette fast. Dette vilde jeg have ønsket, at det ærede Medlem havde vidst, saa vilde hans Kundskaber her have været tilstrækkelige. Det er ingenlunde dette, der er Sagen her, at man skriver paa denne i Forespørgselen betegnede Maade; tværtimod, jeg bruger saa omtrent denne Skrivemaade, men det er det, om denne Skrivemaade skal slaas fast for vort Modersmaals Bedkommende, det er det, at man vil indstænge det ved at man siger, at kun denne bestemte Form skal bruges; det er dette, jeg finder urimeligt, og det, som jeg kæmper imod, er altsaa, at man gaar saa vidt, at sige, at man vil have netop denne bestemte Skrivemaade slaet fast, saa at altsaa vort Modersmaal derved bliver indstænget. Og endmere besynderligt og mærkværdigt forekommer det mig, at man tilstræber en saadan Indskrænkning i Friheden, samtidigt med at man siger, at man gjør det for Frihedens Skyld. Nei, tag Rettskriverne bort, og lad der være Frihed ogsaa i denne Retning. Det, at disse uheldige Akademier i forrige Aarhundrede have været tilstede i Frankrig og i Madrid, og have kunnet fremtræde med en Myndighed som Statsmagten med Hensyn til at give Lov for Rettskrivningen, det er dette,

som har havt den Følge — der er meget værre end det, der før blev anført eksempelvis om Maaden at scribe Ordet „Sus“ paa — i det franske Sprog, at det er et helt Studium for Mange at lære at læse det, thi der gjælder det i Sandhed, at mange Børn ikke kunne begribe, at de Tegne, som staa der og der, skulle betyde de Ord, som deres Moder har lært dem at udtale. Det er dertil, at det er kommet i Frankrig, netop fordi man der har kastet en saadan Autoritet ind. Viis mig et Sted eller et Forhold, hvor Statsmagten har sat sig i Bevægelse og er traadt til i Spørgsmaal af en lignende Natur som dette. Hvorledes man skal scribe, er det Noget, som beror paa grammatiske eller lexicalske Kundskaber, eller er det det ikke? Er det ikke Noget, der beror paa Kundskab til Sprogets Udvikling? (Rosfod: So!) Den ærede Forespørger siger: So; det er altsaa et videnskabeligt Spørgsmaal. Men vil han da, at Statsmagten skal blande sig i et saadant Spørgsmaal? Ja, det er dette, man vil have, derom dreier Striden sig, mine Herrer! at Staten paa en vis Maade skal blande sig i saadanne Spørgsmaal. Jeg staar slet ikke synderlig i Modstrid med, hvad der er vedtaget i Stofholm; men der er Videnskabsmænd, som mene anderledes, ja, jeg kan sige, at mange af vore dygtigste Videnskabsmænd mene anderledes. Der er ikke een Digter, som skriver paa denne Maade i Danmark — nok i Norge, men de Norske scribe jo deres eget Sprog —, og der er ikke een stor profaisk Forfatter i Danmark, der skriver paa denne Maade. Man ser da altsaa, at der er Strid derom. Men hvad sker? Nu blander Ministeren sig deri og siger: jeg raader til, at Sagen skal afgjøres i Favør af, hvad der blev vedtaget af de Tretten ved Mødet i Stofholm. Men naar han nu saaledes blander sig i denne grammatiske og lexicalske Strid, hvor er saa Grænsen? Maa han saa ikke ogsaa fremdeles blande sig i alle andre Spørgsmaal, hvori Videnskabsmændene ere uenige? thi der er jo ikke alene Strid med Hensyn til det danske Sprog, der er jo ogsaa Strid f. Ex. med Hensyn til den latinske Grammatik og Orætt. Se vi ikke den Dag idag, at man vil begrunde en ny Religion